

Projekt nowej składki zdrowotnej dla osób prowadzących działalność gospodarczą

W dniu 26 lipca 2021 r. został opublikowany projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, zawierający regulacje m.in. w zakresie składki zdrowotnej.

Niniejsze opracowanie ma na celu przedstawienie zasad wynikających z projektu nowej składki zdrowotnej, a w szczególności wyjaśnienie co oznacza, że **podstawą wymiaru będą rzeczywiste dochody osiągnięte z prowadzonej działalności w miejsce stałej opłaty ryczałtowej z podziałem na trzy grupy w zależności od podstawy wymiaru składki zdrowotnej.**

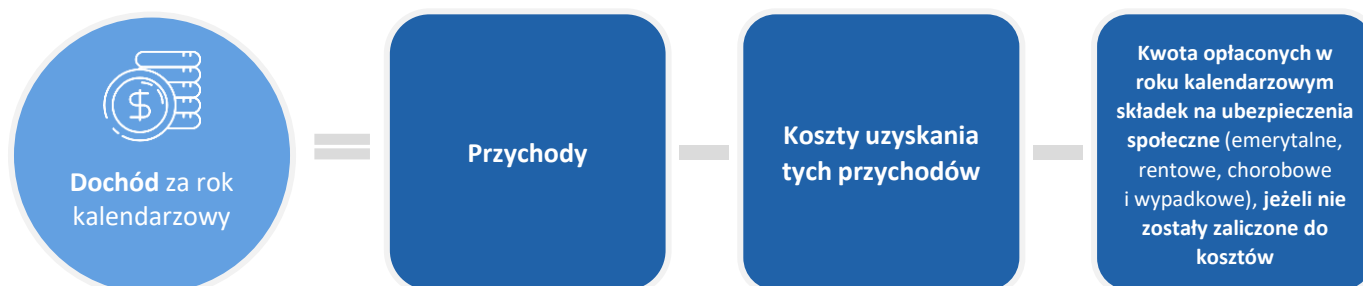
GRUPA 1. SKŁADKA ZDROWOTNA OSÓB PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ OPŁACAJĄCYCH PODATEK DOCHODOWY NA ZASADACH OKREŚLONYCH WEDŁUG SKALI PODATKOWEJ, WEDŁUG 19% STAWKI PODATKU I OPŁACAJĄCYCH PODATEK DOCHODOWY Z KWALIFIKOWANYCH PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Dochód będzie podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą przez:

- osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą,
- osobę prowadzącą działalność w zakresie wolnego zawodu:
 - w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
 - z której przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych,
 - wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej,
 - osobę prowadzącą publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół,

opłacającą podatek dochodowy na zasadach określonych według skali podatkowej (art. 27 ustawy PIT), według 19% stawki podatku (art. 30c ustawy PIT) i opłacających podatek dochodowy z kwalifikowanych praw własności intelektualnej (art. 30ca ustawy PIT).

Sposób ustalania dochodu w tej grupie wygląda następująco:

Za każdy miesiąc podlegania ubezpieczeniu, taki ubezpieczony wpłacać będzie składkę na ubezpieczenie zdrowotne za każdy miesiąc podlegania ubezpieczeniu. **W trakcie roku składka na ubezpieczenie zdrowotne** będzie wpłacana od **dochodu ustalonego narastająco** jako różnica między przychodem a kosztami uzyskania przychodów. Tak ustalony dochód będzie pomniejszany o sumę dochodów ustalonych za miesiące poprzedzające i o różnicę między sumą składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, zapłaconych od początku roku, a sumą składek odliczonych w poprzednich miesiącach. Dochód nie będzie pomniejszany o składki, które zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Podstawa wymiaru składki za dany miesiąc **nie będzie mogła być również niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia** obowiązującego w danym roku kalendarzowym.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nastąpi po zakończeniu roku. Jeżeli suma wpłaconych za poszczególne miesiące roku kalendarzowego składek na ubezpieczenie zdrowotne przez ubezpieczonego będzie wyższa od rocznej składki na ubezpieczenie zdrowotne ustalonej od rocznej podstawy, to **ubezpieczonemu będzie przysługiwał zwrot** kwoty stanowiącej różnicę między sumą wpłaconych za poszczególne miesiące roku kalendarzowego składek na ubezpieczenie zdrowotne a roczną składką na ubezpieczenie zdrowotne ustaloną od rocznej podstawy.

Procedura związana ze zwrotem będzie wyglądała następująco [patrz następna strona]:

Jeżeli suma wpłaconych za poszczególne miesiące roku kalendarzowego składek na ubezpieczenie zdrowotne przez ubezpieczonego będzie wyższa od rocznej składki na ubezpieczenie zdrowotne ustalonej od rocznej podstawy

Ubezpieczony może wystąpić z wnioskiem o zwrot **w formie dokumentu elektronicznego** za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez ZUS, w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez ZUS w systemie teleinformatycznym.

WYKLUCZONA JEST FORMA PISEMNA TEGO WNIOSKU!

Wniosek złożony w terminie do końca maja

(z zachowaniem miesięcznego terminu od upływu terminu złożenia rocznego zeznania PIT)

Spełnienie dodatkowego warunku w postaci braku zaległości na koncie płatnika składek z tytułu składek pobieranych przez ZUS

Niespełnienie dodatkowego warunku braku zaległości na koncie płatnika składek z tytułu składek

Do końca lipca **zwrot** kwoty stanowiącej różnicę między sumą wpłaconych za poszczególne miesiące roku kalendarzowego składek na ubezpieczenie zdrowotne a roczną składką na ubezpieczenie zdrowotne ustaloną od rocznej podstawy

Odmowa zwrotu w drodze decyzji wydanej przez ZUS, od której przysługiwać ma odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad dla postępowań w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych

Wniosek złożony po terminie

(bez zachowaniem miesięcznego terminu od upływu terminu złożenia rocznego zeznania PIT)

Wniosek zostanie **pozostawiony bez rozpoznania**

Warto też zauważyć pewną nieścisłość. Projekt nie przewiduje zmiany przepisu, zgodnie z którym zwrot nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne następuje na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tymi przepisami nienależnie opłacone składki podlegają zwrotowi w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku. Zgodnie natomiast z projektem w przypadku zwrotu dokonane rozliczenie rocznej podstawy wymiaru i należnych składek ma być ostateczne. Podatnik ma jednak prawo złożyć korektę PIT w ciągu pięciu lat po przekazaniu urzędowi skarbowemu błędnie wypełnionej deklaracji podatkowej. Okres ten liczy się od końca roku, w którym zostało złożone nieprawidłowo wypełnione zeznanie podatkowe. Dlatego powstaje wątpliwość, czy jeżeli ubezpieczony / podatnik później skoryguje roczne zeznanie PIT, to czy nie będzie już mógł ponownie wystąpić o zwrot nadpłaty składki.

Ponadto z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez ZUS z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku - na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek. ZUS zawiadamia płatnika składek o kwocie nienależnie opłaconych składek, które mogą być zwrócone, chyba że nie przekraczają wysokości kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym. Nienależnie opłacone składki ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia, albo opłacenia składek, w przypadku braku zawiadomienia. Stosując te regulacje, nie ma mowy o miesięcznym terminie na złożenie wniosku o zwrot.

Termin zapłaty składki zdrowotnej pozostanie ten sam, czyli do 10. dnia następnego miesiąca dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie, albo do 15. dnia następnego miesiąca dla pozostałych osób, tj. dla osób fizycznych opłacających składkę również za pracowników. Tymczasem fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru lub wykonano usługę. Tym samym ubezpieczony będzie musiał wyliczyć swój dochód, pomimo że może nie być w posiadaniu wszystkich dokumentów, na podstawie których może to zrobić.

Zapewne dlatego wprowadza się **korektę podstawy wymiaru składek i należnej składki na ubezpieczenie zdrowotne wykazywanych w dokumentach rozliczeniowych za poszczególne miesiące danego roku kalendarzowego**. Taka korekta będzie mogła być składana do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie później niż do końca drugiego miesiąca, licząc od upływu terminu do złożenia rocznego zeznania PIT.

GRUPA 2. SKŁADKA ZDROWOTNA OSÓB PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ OPŁACAJĄCYCH RYCZAŁT OD PRZYCHODÓW EWIDENCJONOWANYCH

Osoby prowadzące działalność gospodarczą wskazane w grupie 1 opłacające ryczałt od przychodów ewidencjonowanych będą opłacać miesięcznie składkę **w wysokości 1/3 stawki ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych** zastosowanej przy opodatkowaniu tych przychodów.

Przewidziano także sposób ustalenia składki w przypadku osiągnięcia **przychodów opodatkowanych różnymi stawkami ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych**. W takim przypadku ustalać się będzie kwoty stanowiące składowe podstawy wymiaru składki, stosując proporcję, w jakiej pozostawać będą poszczególne przychody. Tak ustalone kwoty pomniejszać się będzie o kwotę opłaconych składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe w proporcji, w jakiej pozostawać będą poszczególne przychody opodatkowane różnymi stawkami ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych w ogólnej kwocie przychodów, jeżeli składki nie zostaną zaliczone do kosztów uzyskania przychodów lub odliczone od dochodu.

GRUPA 3. SKŁADKA ZDROWOTNA POZOSTAŁYCH OSÓB PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ POZAROLNICZĄ I WSPÓŁPRACUJĄCYCH

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pozostałych osób prowadzących działalność pozarolniczą (np. wspólników spółek komandytowych opłacających podatek od zysków kapitałowych (art. 30a ustawy PIT)) i osób współpracujących stanowić będzie **kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego**, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Tak ustalona wysokość składki zdrowotnej obowiązywać będzie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku kalendarzowego.

NOWE OBOWIĄZKI

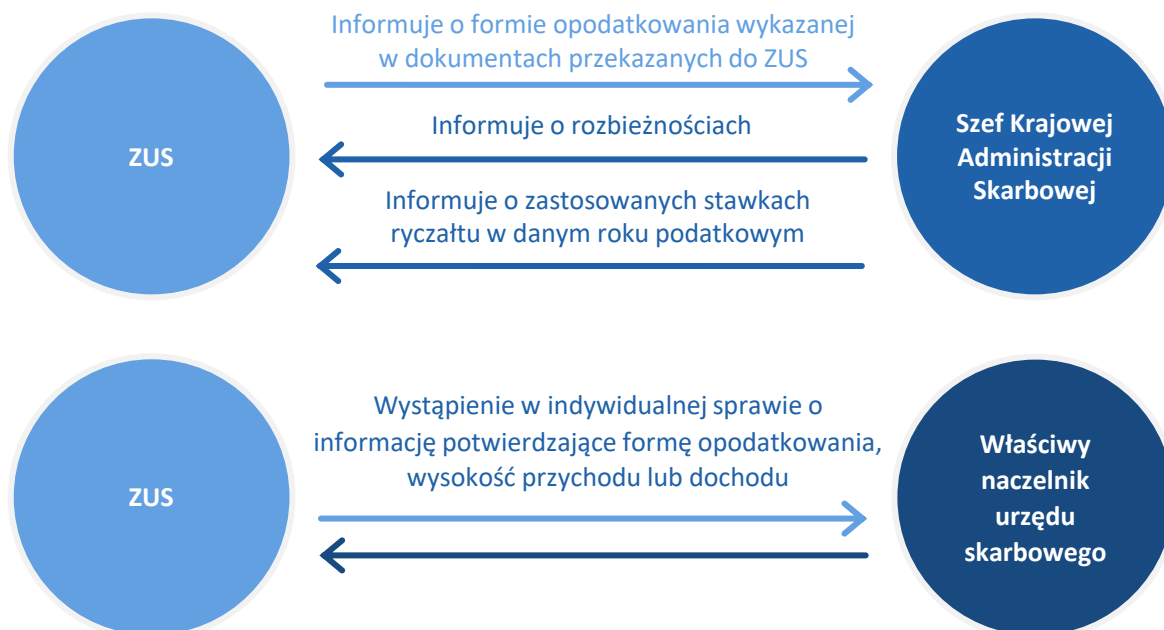
Ubezpieczony znajdujący się w grupie 1, przekazywać będzie do ZUS **informację o zastosowanych formach opodatkowania, oraz dochodzie stanowiącym podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne w terminie obowiązującym do złożenia dokumentów rozliczeniowych** – czyli do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie, albo do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych osób.

Również ubezpieczony znajdujący się w grupie 3, będzie przekazywać do ZUS **informację o zastosowanych formach opodatkowania** (w terminie jak powyżej).

Ubezpieczony na żądanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, będzie zobowiązany **przedstawić dokumenty potwierdzające** formę opodatkowania go obowiązującą oraz wysokość przychodu lub dochodu z pozarolniczej działalności stanowiącego podstawę wymiaru składki, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. ZUS będzie mógł żądać od ubezpieczonego dokumentów potwierdzających te informacje, jeżeli nie posiada tych informacji i nie może uzyskać do nich dostępu na podstawie odrębnych przepisów albo ma uzasadnione wątpliwości co do poprawności lub kompletności tych informacji.

KONTROLA PRAWIDŁOWOŚCI I RZETELNOŚCI PRZEKAZANYCH DANYCH

ZUS będzie też uprawniony do **kontroli prawidłowości i rzetelności danych przekazanych przez płatnika składek** dotyczących formy opodatkowania oraz wysokości przychodu lub uzyskiwanego dochodu na zasadach dot. kontroli wykonywania zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych.

INNE ZMIANY DOT. SKŁADKI ZDROWOTNEJ

Jeżeli ubezpieczony prowadzić będzie **więcej niż jedną pozarolniczą działalność**, składka na ubezpieczenie zdrowotne będzie opłacana **od sumy dochodów**.

Warto też zauważyć, że **obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego objęte zostaną również osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania**, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenia, a więc np. członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Warto przy tym zauważyć, że w projekcie ustawy nie zostały przewidziane zmiany w katalogu osób objętych obowiązkiem ubezpieczeń emerytalnemu i rentowemu.

Skontaktuj się

Sylwia Benc

radca prawny
Kancelaria Ostrowski i Wspólnicy

+48 726 475 012
s.benc@ostrowski-legal.net